

Universitatea din Petroșani Facultatea de Științe

*Str. Universității, Nr. 20, Petroșani, 332006,
jud. Hunedoara, ROMANIA, Web site: <http://upet.ro>*

EXAMEN DE LICENȚĂ, 2017

Tematica și bibliografia pentru proba de evaluare a cunoștințelor fundamentale și de specialitate

Programul de studiu: *Asistență socială*

Disciplina: *Teorii și metode în asistența socială*

Tematică:

1. Acțiunea socială – caracterul social al unei acțiuni.
2. Actorul social în asistența socială.
3. Inadaptarea din perspectiva asistențială.
4. Definierea trebuinței umane.
5. Caracteristici generale ale nevoii umane.
6. Ierarhia nevoilor umane în concepția lui Abraham Maslow.
7. Taxonomia lui Saint-Arnoud (1974).
8. Taxonomia lui Bradshaw.
9. Etapele procesualității muncii de asistență socială din perspectiva lui Compton și Galaway (1989). Exemplificați.
10. Etapele procesualității muncii de asistență socială din perspectiva lui Hepworth și Larsen (1993). Exemplificați.
11. Brefotrofiile și orfanotrofiile.
12. Procesul prin care o persoană devine client, după David Landy.
13. Comunicarea verbală. Definiție
14. Comunicarea paraverbală. Definiție
15. Comunicarea nonverbală. Definiție
16. Bariere verbale în procesul de comunicare între asistentul social și asistat.
17. Bariere neverbale în procesul de comunicare între asistentul social și asistat.
18. Bariere de comunicare datorate asistentului social.
19. Bariere de comunicare datorate persoanei asistate social.
20. Enumerați etapele acțiunii asistențiale, din perspectiva modelului intervenției. Oferiți un exemplu din realitatea socială care să ilustreze parcurgerea acestor etape de către asistentul social.
21. Caracteristici calitative a formelor de comunicare verbală: dezarmarea și empatia.
22. Caracteristici calitative a formelor de comunicare verbală : flexibilitatea, centrarea pe subiectul discuției.

23. Postulatele modelului casework.
24. Modelul casework: tehnicile de susținere și dezvoltare.
25. Modelul casework: tehnici de ghidare și orientare.
26. Modelul casework: tehnicile de clasificare.
27. Teoria participării în asistență socială.
28. Teoria identității.
29. Teoria pierderii.
30. Atașamentul. Definiție și exemplificare.
31. Tipuri de atașament. Exemplificați.
32. Subsistemele implicate în interacțiune în abordarea sistemică.
33. Modelul sistemelor ecologice.
34. Îngrijirea persoanelor în vârstă.
35. Creșterea și îngrijirea copiilor în familia de origine.
36. Valorile operaționalizate de modelul "problem solving".
37. Oferiți un exemplu prin care să ilustrați ideea că în cadrul abordării teoretico-metodologice "problem-solving" cheia o constituie să privim problema clientului (individul și/sau familia) din perspectiva acestuia.
38. Metoda centrării pe sarcină. Definiție și pași de intervenție.
39. Managementul de caz apreciativ.
40. Managementul de caz centrat pe rezultate.

Bibliografie:

1. Andrioni, F., *Dimensiuni metodologice, deontologice si practice în asistența socială*, Editura Sitech, Craiova, 2014
2. Bocancea, C., Neamțu, G., *Elemente de asistență socială*, Editura Polirom, Iași, 1998;
3. Buzducea, D., coord., *Asistența socială a grupurilor de risc*, Editura Polirom, Iași, 2010
4. Comptom, B.R., Galaway, B. (1989), *Social Work Processes*, Wadsworth, California
5. Caulshed, V., *Practica asistenței sociale*, Editura Alternative, București, 1993;
6. Hepworth, D.H, Larsen, J.A (1993), *Direct Social Work Practice: Theory and Skills*, Pacific Grove, C.A: Brooks/Cole;
7. Devies, M., *The Essential Social Worker. A Guide to Positive Practice*, Wildwood House Limited, UK, 1991;
8. Iluț, P., *Abordarea calitativă a socioumanului*, Editura Polirom, Iași, 1997;
9. Ludușan, M., *Deontologia profesiei de asistent social*, curs, seria Didactică, Univ.1 Decembrie 1918, Alba Iulia, 2006;
10. Ludușan, M., *Teorie și metodă în asistența socială*, Vol.I, II curs seria Didactică, Univ.1 Decembrie 1918, Alba Iulia, 2004;
11. Mănoiu, F., *Asistența socială în România*, București, 1992;
12. Miftode, V., *Teorie și metodă în asistență socială*, Editura Polirom, Iași 1994;
13. Miftode, V., *Dimensiuni ale asistenței sociale*, Editura Polirom, Iași, 1995;
14. Miftode, V. (coord.), *Asistența socială în perspectiva interdisciplinară*, Ed. Proema, Baia Mare, 1999;
15. Neamțu, G., Bocancea, C., *Elemente de asistență socială*, Ed. Polirom, Iași, 1999;
16. Oancea, C., *Tehnici de sfătuire și consiliere*, Ed.Vavila, București, 2002
17. Poledna S., Roth M., Rebeleanu A., *Teorii și practici în asistență socială*, UBB, 2008
18. Stan, L., *Instituții de asistență socială în Biserica Veche*, în rev. Ort. nr. 1, 1957, pp. 94-118
19. Zamfir, C., Vlăsceanu, L.,(coord.), *Dicționar de sociologie*, Editura Babel, București, 1993;
- Zamfir, c., Zamfir, E., (coord.), *Politici sociale. România în context european*, Editura Alternative, București, 1995.

Disciplina: Consiliere în asistența socială

Tematică:

Capitolul I. Probleme generale privind consilierea

- 1.1. Conceptul de consiliere; relația dintre psihoterapie și consiliere
- 1.2. Tipuri de consiliere
- 1.3. Norme deontologice ale activității de consiliere
- 1.4. Strategii și tehnici de consiliere
- 1.5. Consiliere individuală și de grup

Capitolul II. Consilierea centrată pe persoană

- 2.1. Caracteristici ale consilierii centrate pe persoană
- 2.2. Teoria lui Carl Rogers despre personalitate
- 2.3. Obiectivele consilierii centrate pe persoană
- 2.4. Caracteristicile relației consilier – client
- 2.5. Comportamentul participativ
- 2.6. Ascultarea activă: reformularea și reflectarea sentimentelor
- 2.7. Etapele procesului de consiliere.

Capitolul III. Consilierea centrată pe obiective și soluții

- 3.1. Consilierea centrată pe obiective și soluții – caracterizare generală
- 3.2. Definierea scopului în consilierea centrată pe obiective și soluții
- 3.3. Identificarea a ceea ce merge bine și dezvoltarea comportamentelor orientate în această direcție
- 3.4. Căutarea unor noi soluții
- 3.5. Elaborarea unor prescripții terapeutice

Capitolul IV. Interviu motivațional

- 4.1. Definiția și principiile interviului motivațional
- 4.2. Metode ale interviului motivațional

Capitolul V. Jocul de rol ca tehnică de consiliere

- 5.1. Funcțiile jocului de rol
- 5.2. Tipuri de rol (eroul și ego-ul auxiliar)
- 5.3. Variante ale jocului de rol în funcție de modul în care sunt distribuite rolurile

Capitolul VI. Consiliere în situații de criză

- 6.1. Activități de sprijinire și consiliere a adulților care au fost victime ale unor dezastre naturale
- 6.2. Activități de sprijinire și consiliere a copiilor mici care au fost victime ale unor dezastre naturale
- 6.3. Activități de sprijinire și consiliere a adolescenților care au fost victime ale unor dezastre naturale.

Bibliografie:

1. Adkins W., (1984), *Life Skills Education: a Video-Based Counseling / Learning Delivery System*, in Larson, D., (ED), *Teaching Psychological Skills: Models for Giving Psychology Away*, Monterey, CA: Brooks / Cole.
2. Astolfi, H., Evans, M., (1997), *Motivational interviewing*, in GP Drug & Alcohol Supplement no. 6, april, material accesat online la adresa: www.ambulance.nsw.gov.au/public-health/dpb/supplements/supp6.pdf, in data de 28 octombrie 2009.
3. Băban A., (coord.), (2001), *Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere*, Cluj-Napoca.
4. Bócsa Eva, (2012), *Consiliere în asistența socială și psihologie*, Editura Focus, Petroșani.
5. Bocancea, C., Neamțu, G., (1999), *Elemente de asistență socială*, Editura Polirom, Iași.
6. Bocancea, C., (2005), *Principii ale acțiunii în asistența socială*, în Neamțu, G., Stan, D., *Asistența socială. Studii și aplicații*, Editura Polirom, Iași.
7. Dafinoiu, I., (2000), *Elemente de psihoterapie integrativă*, Editura Polirom, Iași
8. Dafinoiu, I., Vargha, J., L., (2005), *Psihoterapii scurte. Strategii, metode, tehnici*, Editura Polirom, Iași.

9. Hayes, Orrell, (1997), *Introducere în psihologie*, Editura ALL Educational, București.
10. Holdevici, I., (1996), *Elemente de psihoterapie*, Editura All, București.
11. Killén, K., (1998), *Copilul maltratat*, Editura EUROBIT, Timișoara.
12. Mihai, L., (2005), *Interviul motivațional – instrument de lucru esențial în asistența persoanelor dependente de droguri*, Revista de Asistență Socială, nr. 1 – 2, pp. 61 – 66.
13. Roth-Szamosközi, M., (2003), *Perspective teoretice și practice ale asistenței sociale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
14. Treasure, J., (2004), *Motivational interviewing*, Advances in Psychiatric Treatment, vol 10, pp. 331 – 337, material accesat online la adresa: www.apr.rcpsych.org/cgi/reprint/10/5/331-pdf, în data de 28 octombrie 2009
15. *** (1994), *Services personnels. Planification psychosociale en cas de sinistres*; Santé et Bien-être social, Canada.
16. Shields, J., Shakell, B., Kirkaldy, D., (1986), *Un programme de soutien pour les adolescents*. Revue des plans des mesures d'urgence 13(2): 33-38.

Disciplina: Tehnici de comunicare în asistența socială

Tematică:

CAPITOLUL I. INTRODUCERE ÎN TEORIA COMUNICĂRII

- 1.1. Limbajul
- 1.2. Comunicarea
- 1.3. Persuasiunea
- 1.4. Comunicarea simbolică
- 1.5. Personalitatea
  - 1.5.1. Descrierea personalității extravertite
  - 1.5.2. Descrierea personalității introvertite
- 1.6. Sugestia și sugestibilitatea
- 1.7. Cercetarea în domeniul persuasiunii
  - 1.7.1. Teoria cercetării calitative
    - 1.7.1.1. Teoria și cercetarea aristotelică
    - 1.7.1.2. Teoria și cercetarea narativă
    - 1.7.1.3. Teoria generică
    - 1.7.1.4. Teoria și cercetarea grupurilor țintă
  - 1.7.2. Teoria cercetării cantitative

CAPITOLUL II. COMUNICARE, ÎNȚELESURI ȘI SEMNE

- 2.1. Semiotica
- 2.2. Semne și înțelesuri
- 2.3. Semn și sistem
- 2.4. Semiotică și înțeles
- 2.5. Categoriile de semne

CAPITOLUL III. ASPECTE GENERALE PRIVIND TEHNICILE DE COMUNICARE ȘI UTILIZAREA LOR

- 3.1. Comunicarea verbală (limbajul)
- 3.2. Formele limbajului verbal
- 3.3. Funcțiile comunicării și limbajului
  - 3.3.1. Funcțiile comunicării și limbajului în raport cu individul
  - 3.3.2. Funcțiile comunicării în raport cu grupul
- 3.4. Implicațiile comunicării orale pentru buna relaționare în cadrul sistemului-client
  - 3.4.1. Pregătirea și susținerea unei prezentări orale
    - 3.4.1.1. Factori interpersonali
    - 3.4.1.2. Pregătirea prezentării
    - 3.4.1.3. Folosirea mijloacelor vizuale

- 3.4.1.4. Rostirea discursului
- 3.4.1.5. Finalizarea discursului
- 3.5. Comunicarea nonverbală
  - 3.5.1. Comunicarea prin spațiu și teritoriu
  - 3.5.2. Comunicare prin imagini
- 3.6. Aspecte privind eficiența unor tehnici de comunicare
  - 3.6.1. Tehnici intergrupale
  - 3.6.2. Comunicarea rotativă

CAPITOLUL IV. CONVORBIREA DIN CERCETAREA CALITATIVĂ

- 4.1. Tipuri de convorbiri
  - 4.1.1. Convorbiri cu norme fixate
  - 4.1.2. Convorbiri libere
  - 4.1.3. Convorbiri cu norme fixate parțial
- 4.2. Aspecte speciale ale convorbirii din cercetarea calitativă
  - 4.2.1. Relația de egalitate între cel care conduce convorbirea și interlocutor
  - 4.2.2. Modalitatea de abordare a emoțiilor puternice care apar în timpul convorbirii
  - 4.2.3. Convorbirile din cadrul cercetării în comparație cu convorbirile terapeutice
- 4.3. Etapele desfășurării convorbirii
  - 4.3.1. Etapa 1: Pregătirea convorbirii
  - 4.3.2. Etapa 2: Alegerea unei metode de înregistrare
  - 4.3.3. Etapa 3: Desfășurarea convorbirii
- 4.4. Tipurile de întrebări
- 4.5. Etapa 4: Reflecția asupra convorbirii
- 4.6. Etapa 5: Încheierea procesului

CAPITOLUL V. FORMAREA ABILITĂȚILOR DE COMUNICARE ÎN CADRUL SISTEMULUI-CLIENT

- 5.1. Asigurarea cadrului legal pentru confidențialitate prin comunicarea privilegiată
- 5.2. Excepții de la privilegiu
- 5.3. Găsirea echilibrului între responsabilitate și intimitate
- 5.4. Definierea unor situații
- 5.5. Dialogul participativ
  - 5.5.1. Ascultare și răspuns
  - 5.5.2. Răspunsuri profesionale
  - 5.5.3. Răspunsuri proactive
  - 5.5.4. Orientarea spre viitor
  - 5.5.5. Descoperirea punctelor tari și a resurselor
  - 5.5.6. Evaluarea situațiilor
- 5.6. Rolul informațiilor în cadrul comunicării
  - 5.6.1. Comunicarea verbală
  - 5.6.2. Ambiguitatea cuvintelor
  - 5.6.3. Comunicarea nonverbală
- 5.7. Influențe în procesul de comunicare
  - 5.7.1. Cultura
  - 5.7.2. Presupozițiile
  - 5.7.3. Așteptările/Expectanțele
  - 5.7.4. Emoțiile
  - 5.7.5. Factorii perturbatori
- 5.8. Evaluarea perspectivei clientului
- 5.9. Cum răspundem gândurilor
- 5.10. Tăcerea
- 5.11. Răspunsurile nonverbale
- 5.12. Răspunsurile scurte
- 5.13. Reluarea
- 5.14. Clarificarea

- 5.15. Cererile de continuare
- 5.16. Întrebările
- 5.17. Cum răspundem sentimentelor
  - 5.17.1. Experiența sentimentelor
  - 5.17.2. Identificarea sentimentelor
  - 5.17.3. Verbalizarea sentimentelor
  - 5.17.4. Validarea sentimentelor
- 5.18. Aspecte speciale legate de răspunsuri
  - 5.18.1. Cum răspundem mâniei
  - 5.18.2. Cum răspundem tăcerii
- 5.19. Cum răspundem la întrebări
- 5.20. Cum răspundem feedbackului venit de la clienți
- 5.21. Cum răspundem sistemelor-client mai mari
  - 5.21.1. Deprinderea de a facilita discuțiile
  - 5.21.2. Deprinderea de a respecta modul actual de funcționare a sistemului

Bibliografie:

1. Abric Jean-Claude (2002), *Psihologia comunicării. Teorii și metode*, Editura Polirom, Iași.
2. Buzducea Doru (2005), *Aspecte contemporane în asistența socială*, Editura Polirom, Iași
3. Codoban Aurel (2001), *Semn și interpretare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca.
4. Dafinoiu Ion (2002), *Personalitatea*, Editura Polirom, Iași.
5. Dâncu Vasile Sebastian (2001), *Comunicarea simbolică. Arhitectura discursului publicitar*, Editura Dacia, Cluj-Napoca.
6. De Peretti André, Legrand Jean-André, Boniface Jean (2001), *Tehnici de comunicare*, Editura Polirom, Iași.
7. De Saussure Ferdinand (1998), *Curs de lingvistică generală*, Editura Polirom, Iași.
8. Devitt Michael, Strelny Kim (2000), *Limbaj și realitate*, Editura Polirom, Iași.
9. Dinu M. (1997), *Comunicarea: repere fundamentale*, Editura Științifică, București.
10. Dobrescu E. M. (1998), *Sociologia comunicării*, Editura Victor, București.
11. Eco Umberto (1982), *Tratat de semiotică generală*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.
12. Evseev Ivan (1983), *Cuvânt – simbol - mit*, Editura Facla, Timișoara.
13. Fiske John (2003), *Introducere în științele comunicării*, Editura Polirom, Iași.
14. Gheorghiu Vladimir A., Ciofu Ion (1982), *Sugestie și sugestibilitate*, Editura Academiei Române, București.
15. Golu Mihai (1981), „Personalitate”, în *Dicționarul de psihologie socială*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, pp. 188-190.
16. Habermas Jürgen (1983), *Cunoaștere și comunicare*, Editura Politică, București.
17. Haineș I. (1998), *Introducere în teoria comunicării*, Editura Fundației „România de mâine”, București.
18. Krogsrund Miley Karla, ÖMelia Michael, DuBois Brenda (2006), *Practica asistenței sociale*, Editura Polirom, Iași
19. Larson Charles U. (2003), *Persuasiunea. Receptare și responsabilitate*, Editura Polirom, Iași.
20. Marshall Gordon (2003), editor, *Dicționar de sociologie* Universul Enciclopedic, București.
21. Mattelart Armand, Mattelart Michéle (2001), *Istoria teoriilor comunicării*, Editura Polirom, Iași.
22. McQuail D. (1999), *Comunicarea*, Editura Institutului European, Iași.
23. McQuail D., Windahl S. (2001), *Metode ale comunicării pentru studiul comunicării de masă*, Editura Comunicare.ro, București.
24. Miège B. (2000), *Societatea cucerită de comunicare*, Editura Polirom, Iași.
25. Mucchielli Alex (2002), *Arta de a influența. Analiza tehnicilor de manipulare*, Editura Polirom, Iași.
26. Mucchielli Alex (2002), *Dicționar al metodelor calitative în științele umane și sociale*, Editura Polirom, Iași.

27. Nemțu George (2003), *Tratat de asistență socială*, Editura Polirom, Iași
28. Pâinișoară Ion-Ovidiu (2003), *Comunicarea eficientă*, Editura Polirom, Iași.
29. Popescu - Neveanu Paul (1978), *Dicționar de psihologie*, Editura albatros, București.
30. Radu Nicolae (1981), *Dirijarea comportamentului uman*, Editura Albatros, București.
31. Ramonet I. (2000), *Tirania comunicării*, Editura Doina, București
32. Shapiro D. (1998), *Conflictele și comunicarea*, Editura ARC, București.
33. Slama-Cazacu T. (2000), *Stratageme comunicaționale și manipularea*, Editura Polirom, Iași.
34. Stanton N. (1995), *Comunicarea*, Editura Științifică și Tehnică, București.
35. Șoitu L. (1997), *Pedagogia comunicării*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
36. Tutty Leslie M., Rothery Michael A., Grinnell Jr. Richard M. (2005), *Cercetarea calitativă în asistența socială*, Editura Polirom, Iași
37. Zlate M., Zlate C. (1982), *Cunoașterea și activitatea grupurilor sociale*, Editura Politică, București.
38. Zlate Mielu (2002), *Eul și personalitatea*, Editura Trei, București.